

Vejledning i brug af Mulighedserklæringen

Lovhjemmel

Sygedagpengelovens § 36 a, stk. 1: "En arbejdsgiver kan forlange en lægeerklæring, en såkaldt mulighedserklæring, af en lønmodtager ved kortvarigt, ved gentaget og ved langvarigt sygefravær. Lægeerklæringen har til formål at bidrage til, at lønmodtageren fastholdes i arbejde. Lægeerklæringen består af to dele".

Fra arbejdsplads til læge

Attesten har til formål at bidrage til fastholdelsen af medarbejdere, der aktuelt er sygemeldte, eller som har gentagne sygemeldinger. Udgangspunktet er derfor arbejdspladsens eget forslag til kompenserende ændringer i den sygemeldtes arbejdsforhold. Dette forslag bringer den ansatte med til lægen, der så vurderer, om forslagene er hensigtsmæssige i forhold til den ansattes helbred. Princippet bygger på flere arbejdsfastholdelsesprojekter gennem de seneste år, hvor praktiserende læger har arbejdet med prototyper af attesten.

Funktion, arbejde og foranstaltninger

Sygedagpengeloven giver arbejdsgiver ret til at indkalde en medarbejder til en sygesamtale. Her gennemgår parterne de begrænsninger i funktionsevnen, der følger af den ansattes helbredsforhold og oplister de arbejdsfunktioner, der påvirkes heraf. Parterne aftaler på det grundlag ændringer i arbejdsforholdene, som kan kompensere for den nedsatte funktionsevne. Der kan fx være tale om omplacering til andre arbejdsfunktioner, ændringer i arbejdets omfang, arbejdsstedets indretning eller arbejdstidens placering. Der anføres samtidig et skøn over varigheden af de aftalte ændringer. Arbejdsgiver eller arbejdsleder og den ansatte underskriver til slut aftalen. De nævnte oplysninger er placeret på attestformularens side 1.

Arbejdsgiver og ansat kan undtagelsesvis anmode om at få lægens vurdering alene på grundlag af oplysninger om medarbejderens funktionsnedsættelse og de påvirkede arbejdsfunktioner, dvs. uden at parterne har givet forslag til kompenserende ændringer i arbejdets udførelse. Baggrunden kan være, at ændringer er vanskelige at gennemføre, at parterne er stærkt usikre på, hvilke ændringer der skal til, eller de har svært ved at blive enige. Denne situation gør det naturligvis vanskeligt for lægen at vurdere, om arbejdsforholdene er forsvarlige i forhold til den ansattes helbred, og kommer der ved samtalen med den ansatte ikke tilstrækkelige oplysninger frem, må lægen helt selvfølgelig være forbeholden i sin vurdering.

Mangelfuld side 1

Attestformularen skal på side 1 være underskrevet af såvel arbejdsgiveren som medarbejderen. Er side 1 alene underskrevet af arbejdsgiver, når attesten bringes frem af medarbejderen, må lægen vurdere helbredsforholdenes betydning for at varetage arbejdet på grundlag af arbejdsgivers fremstilling og samtalen med medarbejderen. Dette bemærkes i formularens punkt 8.

Er side 1 alene underskrevet af arbejdsgiver, og bringes den ikke af medarbejderen personligt frem til lægen, men sendes af den ene eller den anden part, har lægen ikke grundlag for at udfylde Mulighedserklæring. Dette bemærkes i formularens punkt 8. Punkt 10 (lægens navn og adresse, dato og underskrift) udfyldes, og formularen returneres straks til afsender.

Er side 1 ikke underskrevet af arbejdsgiver, har lægen ikke grundlag for at udfylde Mulighedserklæring. Dette bemærkes i formularens punkt 8. Punkt 10 udfyldes, og formularen returneres straks til afsender.

Lægens vurdering

Mulighedserklæringens side 2 er den egentlige lægeattest. Som anført bringer den ansatte formularen med den udfyldte side 1 frem til lægen, der derved har mulighed for at drøfte sa-

gen og få uddybet oplysningerne i samtalen med patienten. I attestens punkt 7 kan lægen på grundlag af de afgivne oplysninger skønne,

- (1) at arbejdsforholdene er forsvarlige i forhold til helbredet,
- (2) at visse kompenserende foranstaltninger endda ikke er helbredsmæssigt påkrævede,
- (3) at der tværtimod er behov for yderligere kompenserende foranstaltninger, eller
- (4) at sygefravær er påkrævet.

I det sidste tilfælde skal lægen angive, om sygefravær på deltid kan være tilstrækkeligt og tilføje reduktionsgraden. Anføres denne fx som 1/3, betyder det, at den ansatte kan være til stede i 2/3 af arbejdstiden. Hvor lægen finder yderligere foranstaltninger påkrævede eller tilråder fravær, skal vurderingen begrundes i punkt 8. Lægens skøn over varigheden af ændringer eller sygefravær anføres i punkt 9.

Læger formodes ikke at have særligt kendskab til arbejdet på patienternes arbejdspladser, og lægens skøn udøves derfor på grundlag af de oplysninger, der er anført på Mulighedserklæringens side 1, og de oplysninger, patienten selv kan supplere med. Lægen kan derfor i den konkrete situation skønne, at bedømmelsesgrundlaget ikke er tilstrækkeligt. Lægen må da anføre dette i attestens punkt 8 og anmode om yderligere oplysninger fra arbejdspladsen. Hvor lægen i punkt 7 skønner, at der er behov for yderligere ændringer i arbejdet, må skånehensynene præciseres i punkt 8. Det er ikke lægens opgave at anføre, hvilke konkrete ændringer i arbejdet, det skal medføre. Det må arbejdsgiver og ansat aftale og eventuelt bringe frem til lægens fornyede vurdering. Omvendt kan lægen i punkt 7 vurdere, at visse af de foreslåede ændringer i arbejdet ikke har helbredsmæssig begrundelse. Her må lægen udvise stor agtpågivenhed i erkendelse af sin begrænsede indsigt i de konkrete arbejdsforhold og i øvrigt konferere vurderingen nøje med patienten.

Patienten skal have attesten

Lægen udleverer den attesterede Mulighedserklæring til patienten, der selv bringer den tilbage til arbejdspladsen. Lægen bør have kopi i sin journal. Indtil videre er Mulighedserklæringen papirbaseret. Side 1 kan evt. scannes ind i lægens journalsystem, og systemhusene har fået information om erklæringens side 2 mhp. version, der kan genereres fra og gemmes i elektronisk journal.

Honorar

Mulighedsattesten honoreres for medgået tid. Baggrunden er, at lægens arbejde vil variere i betydelig grad fra ganske enkle problemstillinger med velbeskrevne og hensigtsmæssige ændringsforslag til vanskelige, måske sparsomt beskrevne forhold, hvor vurderingen er tidskrævende. Der må således forudses variation i honoraret fra sag til sag. Mulighedserklæringen er fritaget for moms.

Lægen kan opkræve honoraret hos patienten mod kvitteret regning. Patienten er berettiget til at få udgiften godtgjort hos arbejdsgiveren. Alternativt kan lægen fremsende faktura til arbejdsgiver. Forsiden har plads til offentlige arbejdsgiveres EAN-nummer og personreference.

Evaluering

Der er tale om en ny type lægeattest, og udformningen er resultatet af et kompromis mellem forskellige interesser. Der er derfor fornuftigvis aftalt en evaluering efter to års drift, og Attestudvalget vil naturligvis medvirke ved at opsamle lægernes erfaringer med attesten.

Attestudvalget